RUSSIAN VERBS OF MOTION AND THEIR FIGURATIVE MEANING IN VARIOUS CONTEXTS OF SPECIALISED LEXICON

Marta-Teodora Boboc
Lecturer, PhD, University of Bucharest

Abstract: Verbs of motion are one of the most difficult grammar issues for people who are learning Russian as a foreign language. Regardless of their status (be they university students or participants in an intensive course) and their interests (that is, getting a diploma in the field or the goal of fluently speaking Russian for travelling & work), people that wish to know and master Russian language for both general and specific purposes (with the latter also encompassing studying terminology) should learn this grammar aspect, namely verbs of motion. The main reason for such an approach to foreign language learning is that verbs of motion, as their name states, have to do with the idea of moving around and travelling, thus being one of the basic-knowledge notions and they are also used in specialised contexts, where more often than not their meaning as well as their translation changes. The given paper consists of a short theoretical part, where we discuss the types of verbs of motion, their structure (concerning unidirectional-pluridirectional pairs, imperfective and perfective aspect, verbs with or without prefixes) and an applied part, where we illustrate the aforementioned issues in practical examples, that we analyse contrastively in both Russian and Romanian languages.

Keywords: verbs of motion, general language, language for specific purposes, Russian grammar and terminology, prefixes meaning

Parte de vorbire esențială comunicării, verbul are diferite grade de dificultate în funcție de limba la care se face referire, în română și engleză punând probleme atât categoriile, cât și timpurile verbale. În rusă, în schimb, lucrurile par la început mai simple, întrucât există doar două conjugări (nu patru, ca în limba română) și doar patru timpuri (trecut, prezent, viitor simplu sau viitor compus). Însă regăsim și elemente specifice, cum ar fi aspectul verbal (care în română și engleză lipsește), perechile formate din verbe de mișcare neprefixate pluridirecționale și unidirecționale ori diversele prefixe, care modifică fundamental sensul verbului în cauză.

Aspectul verbal, împărțit în imperfectiv (asociat, în majoritatea cazurilor, cu imperfectul românesc și care denotă o acțiune regulată sau în desfășurare la momentul vorbirii) și perfectiv (care vizează acțiunile de scurtă durată sau cele încheiate) impune un studiu aprofundat tocmai în temeiul caracterului bine determinat în raport cu frecvența și tipul acțiunii.

La rândul său, timpul viitor ridică semne de întrebare, însă nu în ceea ce privește formarea lui (ce se realizează relativ facil, pe baza conjugării aspectului perfectiv sau a verbului *быть [a fi]* la viitor, căruia i se adaugă infinitivul verbelor imperfective), ci utilizarea în variate contexte a variantei compuse sau simple, în care prima opțiune se axează pe proces, în timp ce

cea de-a doua vizează rezultatul. Astfel, propozițiile: *Я буду читать книгу.* și *Я прочитаю книгу.* au drept corespondent *Eu voi citi o carte* (sau *dintr-o carte*, dar nu o voi termina) și *Eu voi citi cartea* (subînțelegându-se faptul că acea carte pe care o am în vedere va fi parcursă integral). După cum putem observa, în limba română, care nu are aspect verbal, această nuanță de sens este dată de articolul nehotărât sau hotărât (care lipsește în rusă).

Când vorbim despre verbele de mișcare, aceste informații prezentate acum pe scurt trebuie completate cu noțiuni punctuale, prin care se au în vedere în primul rând corespondentele acestor verbe în limbile rusă și română, apoi structurarea lor în perechi de tipul pluridirecțional – unidirecțional pentru verbele neprefixate și imperfectiv – perfectiv pentru cele prefixate și, nu în ultimul rând, sensurile proprii și figurate ale fiecărui verb în parte, fie el prefixat sau neprefixat.

Verbele de mișcare neprefixate cuprind, în principal, 14 perechi, dintre care 7 sunt mai des folosite: *ходить – идти* (a merge pe jos); *ездить – ехать* (a merge cu un mijloc de transport, preponderent pe roți); *плавать – плыть* (a înota, a pluti); *летать – лететь* (a zbura); *носить – нести* (a duce mergând pe jos, a purta); *возить – везти* (a căra cu un mijloc de transport) și *водить – вести* (a duce, a conduce). În limba română, în sensul lor propriu, cele mai multe dintre aceste verbe se redau simplu, folosind *a merge*, de exemplu: *ходить – идти пешком* (a merge pe jos); *ездить – ехать на автобусе* (a merge cu autobuzul); *плавать – плыть на пароходе* (a merge cu vaporul), *летать – лететь на самолёте* (a merge cu avionul) sau *a duce*: *носить – нести на руках* (a duce în mână [un obiect concret], dar și „a ține pe palme” [ca frazeologism]); *возить – везти багаж на велосипеде* (a căra bagajul pe bicicletă) și, respectiv, *водить машину* (a conduce mașina). Primele verbe din toate aceste structuri sunt pluridirecționale și arată desfășurarea acțiunii în multiple direcții sau dus – întors, în timp ce acelea complementare lor sunt unidirecționale și se folosesc fie cu o țintă clară, fie pe o singură direcție, inclusă în firescul acțiunii, independent de repetitivitatea acesteia, lucru pe care îl vom ilustra folosindu-ne de sensurile figurate ale verbelor de mișcare neprefixate.

Astfel, perechea *ходить – идти* apare în expresii precum: *ходят слухи* (umblă vorba – cu verbul pluridirecțional) sau *идёт речь о* (este vorba despre – cu cel unidirecțional); *идёт дождь / снег* (plouă sau ninge și chiar dacă este des sau repetat, deplasarea are loc doar de sus în jos); *время идёт* (timpul trece dinspre prezent spre viitor, dar nu și înapoi în trecut); *Эта юбка / причёска тебе идёт* (Fusta sau frizura îți vine bine); *часы идут* (ceasul funcționează, merge); *идёт урок / лекция / занятие* (lecția, prelegerea sau cursul se desfășoară); *идёт фильм / спектакль / пьеса*[1] (filmul rulează, iar spectacolul sau piesa se joacă); *идти на риск* (a merge la risc, locuțiune verbală sinonimă cu „a risca”), *всё идёт к лучшему* (totul merge spre bine), respectiv în lexicul specializat o întâlnim ca parte din sfera mass-media: *идут поиски* (au loc căutări) sau din cea social-politică: *идти на уступки* (a face concesii); *идут переговоры* (au loc tratative).

Trecând la *ездить – ехать*, trebuie spus că expresiile în care se folosește nu sunt la fel de numeroase și se leagă cu preponderență de ideea de deplasare în spațiu: *ездить верхом*

[1] Dacă la contextul amintit adăugăm negația, propoziția capătă un cu totul alt sens: *Этот спектакль **не** идёт* înseamnă *Acest spectacol **nu** are priză la public*. Așadar se referă nu la desfășurarea sau anularea lui, ci la (in)succesul înregistrat.

на лошади (în sens propriu, a călări pe cal), dar și *ездить верхом на ком-либо* (cu sensul de „a exploata" pe cineva); *ездить – ехать в командировку* (a merge în delegație) și *ездить – ехать зайцем* (a călători fără bilet). În acest caz, două dintre expresii, și anume *ездить верхом на ком-либо* și *ездить – ехать зайцем* aparțin stilului colocvial.

Verbele *летать – лететь* se regăsesc cu sens propriu fie geografic, fie ca mod de deplasare: *лететь на юг* (a zbura în sud); *летать – лететь на вертолёте* (a zbura cu elicopterul), iar figurat în următoarele situații: *время летит* (timpul zboară – din nou numai unidirecțional); *годы летят* (zboară anii); *лететь стрелой* (a țâșni ca săgeata); *высоко летать* (a ținti sus), în timp ce în vocabularul de specialitate arată fie o creștere bruscă a valorii: *Куда летит курс?* (Încotro zboară cursul valutar?) fie, dimpotrivă, un declin fulminant: *Экономика страны летит в пропасть* (Economia țării se duce de râpă).

Din perechea *плавать – плыть*, verbul pluridirecțional este întrebuințat ca „a înota", câtă vreme cel unidirecțional are înțelesul de „a pluti". Iar dacă atunci când sunt utilizate în sensul lor propriu contextele pot părea asemănătoare, variind numai modalitatea de desfășurare a acțiunii: *Птицы летают, а рыбы плавают.* (Păsările zboară, iar peștii înoată.) – cu pluridirecționalul pentru a desemna o caracteristică intrinsecă sau *Рыбы плывут ко дну моря.* (Peștii înoată spre fundul mării.) – cu unidirecționalul pentru a indica ținta clară în momentul vorbirii, de îndată ce se face trecerea la sensul figurat, separarea operată vizează cele două înțelesuri diferite, „a înota" și „a pluti". Astfel, *плавать на экзамене* se traduce ca „a o scălda la examen" (adică a se descurca aproximativ), iar *Дым плывёт по комнате* ca „Fumul plutește prin cameră", respectiv *По стенам плывут тени* se redă în limba română drept „Umbrele plutesc pe pereți".

În ceea ce le privește pe *носить – нести*, un parcurs succint de la nivelul uzual la cel specializat include contexte de tipul: *носить костьюм* (a purta costum); *носить короткую стрижку* (a purta părul tuns scurt); *носить чёлку* (a purta breton); *носить фамилию* (a purta un nume), dar și idiomaticul *носить воду решетом* („a căra apă cu ciurul", adică a face o treabă de mântuială) – toate acestea cu verbul pluridirecțional, întrucât exprimă o realitate general valabilă pentru persoana avută în vedere și *нести расходы* (a suporta cheltuielile); *нести убытки* (a suferi pierderi); *нести ответственность за* (a purta responsabilitatea pentru) – cu cel unidirecțional, întrucât demersul se derulează din momentul vorbirii strict spre viitor, fără posibilitatea de întoarcere la etapele anterioare.

Din verbele *возить – везти* unidirecționalul se utilizează simplu, cu sau fără negație, iar atunci nu mai are înțelesul de „a căra cu un mijloc de transport", ci de „a avea succes în viață": *мне (не) везёт* (mie [nu] îmi merge bine), iar pluridirecționalul apare în contexte de tipul *возить тряпкой по полу* (a da cu cârpa pe podea), arătând mișcarea în multiple direcții.

Perechea *водить – вести* se regăsește în mai multe situații, fiind prolifică pe acest plan și având, pe lângă sensul propriu și înțelesuri figurate, precum: *водить за нос* (expresie frazeologică al cărei echivalent românesc este „a duce de nas"), *вести себя*[2] (a se comporta, așadar „a se conduce pe sine"), *вести урок* (a ține / preda o lecție), *Кто ведёт у вас русский язык?* (Cine vă predă limba rusă?), *вести беседу (разговор) / диалог* (a purta o

[2] În expresia *вести себя хорошо / плохо*, care are ca determinanți două adverbe, trebuie luat în considerare faptul că și acestea se modifică în traducere și capătă sensuri figurate: *a (se) comporta frumos / urât* (nu *bine* sau *rău*, cum au ele sensul de bază).

discuție / un dialog) ori pătrunzând în lexicul specializat sub forme de tipul: *вести заседание* (a prezida o ședință), *вести переписку* (a purta corespondență[3]), *вести переговоры* (a duce tratative), *вести политику* (a duce o politică).

Din punct de vedere gramatical, toate aceste verbe pluridirecționale și unidirecționale sunt de aspect imperfectiv, iar după adăugarea de **prefixe** cele **pluridirecționale** rămân **imperfective** și cele **unidirecționale** devin **perfective**. Înainte de a analiza contrastiv în limbile rusă și română câteva dintre verbele de mișcare prefixate, pe care le întâlnim cel mai des, considerăm întemeiat să clarificăm separat sensul fiecărui prefix în parte: **в/вы** – aceste prefixe se folosesc pentru a denota intrarea sau ieșirea, inserarea sau scoaterea; **до** – arată destinația, punctul terminus al unei acțiuni; **за** – marchează o acțiune aflată la început sau de scurtă durată; **об** – face referire la a ocoli sau a înconjura; **пере** – indică un transfer (traducere, transcriere, transport etc.); **под(о)/от(о)** – ilustrează apropierea sau îndepărtarea de un punct; **при/у** – desemnează sosirea sau plecarea, adaosul sau înlăturarea; **про** –arată parcurgerea unui interval sau trecerea printr-o etapă.

Să analizăm câteva verbe prefixate în fiecare dintre cele trei ipostaze ale lor: sensul de bază, sensul figurat și sensul pe care îl au în contexte specializate.

De exemplu, pentru *ходить – идти* avem următoarele variante prefixate:

1. Verbele *входить – войти* au la bază sensul de „a intra într-un spațiu mergând pe jos”: *входить – войти в комнату* (a intra în cameră), dar la figurat se utilizează în expresii de tipul: *входить – войти в историю* (a intra în istorie); *входить – войти в моду* (a pătrunde în modă); *входить – войти в чьё-либо положение* (a se pune în locul / situația cuiva); *входить – войти в число [чего]* (a se număra printre), iar în lexicul specializat pot apărea în sport: *входить – войти в клинч* (a intra în *clinci*, se referă la încleștarea specifică celor care practică boxul, sintagma aplicându-se și în cazul unor tensiuni la nivel social); în sfera medicală: *входить – войти в состав крови* (a intra în *compoziția* sângelui) sau cea politică *входить – войти в состав населения* (a intra în *componența* populației).

2. Perechea *выходить – выйти* denotă opusul, ieșirea dintr-un spațiu: *выходить – выйти из комнаты* (a ieși din cameră), la figurat se folosește în îmbinări fixe de cuvinte, cum sunt: *выходить – выйти замуж* (a se mărita)[4]; *выходить – выйти на пенсию* (a ieși la pensie); *выходить – выйти из себя* (a-și ieși din fire); *выходить – выйти из моды* (a se demoda); *[не] выходить – выйти из головы* (a [nu]-i ieși din minte); *окна квартиры выходят на юг* (ferestrele apartamentului dau spre sud) sau în structura unor unități frazeologice: *выходить – выйти сухим (сухой) из воды* (a scăpa basma curată); *выходить – выйти за пределы* (a ieși din limitele unui anumit domeniu), iar în lexicul de specialitate se regăsește, de exemplu, în sfera ecologică sau economică: *выходить – выйти из кризиса* (a ieși din criză).

3. Verbele *доходить – дойти*, urmate întotdeauna de prepoziția *до* și cazul Genitiv, indică atingerea unui punct, destinația la care s-a ajuns: *доходить – дойти до дома* (a ajunge acasă), în sens figurat ele marchează receptarea corectă sau incorectă a informației: *[не]*

[3] În limba rusă există și verbele *переписываться – переписаться* ca echivalent pentru românescul „a coresponda”.

[4] În limba rusă există două verbe diferite pentru românescul „a se căsători”, și anume: *выходить – выйти замуж* (aplicabil în cazul persoanelor de sex feminin, de aici și traducerea – *a se mărita*) și *жениться – жениться* (pentru persoanele de sex masculin, de unde derivă conexiunea cu *a se însura*).

доходить – дойти до кого-либо (a [nu] înțelege), respectiv escaladarea unei situații critice: *дело [не] дошло до* ([nu] s-a ajuns până la).

4. Perechea *заходить – зайти* denotă o acțiune de scurtă durată, realizată în trecere. La propriu, se folosește în contexte ca: *заходить – зайти в магазин за продуктами* (a merge la magazin după alimente); *заходить – зайти за подругой* (a trece să o iei pe o prietenă), iar la figurat arată depășirea unui prag, a unor limite, de exemplu: *Беседа зашла за полночь.* (Discuția a trecut de miezul nopții.); *Мы зашли слишком далеко.* (Am mers prea departe. / Am depășit măsura.).

5. Verbele *обходить – обойти* au sensul de „a ocoli": *обходить – обойти лужу* (a ocoli balta) sau „a da o raită prin mai multe locuri": *обходить – обойти все магазины цетра города* (a trece pe la toate magazinele din centrul orașului). La figurat capătă înțelesul de „a evita": *обходить – обойти молчанием* (a evita prin tăcere) sau „a se răspândi": *Эта новость обошла всё село / всю деревню.* (Vestea s-a răspândit în tot satul.) și chiar „a înșela" (însă colocvial): *Он умеет всех обойти.* (El știe să-i tragă pe sfoară pe toți.). Dacă i se adaugă particula *-ся/-сь*, arată imposibilitatea de a face față unei situații în absența unui anumit element: *без этого не обойтись* (nu se poate fără acest lucru).

6. Perechea *переходить – перейти* arată deplasarea, translația dintr-un punct în alt punct: *переходить – перейти улицу* (a trece strada); dar și *переходить – перейти в другое отделение* (a se muta la o altă secție / la alt departament); respectiv figurativele: *переходить – перейти на ты* (a trece la per tu); *переходить – перейти дальше* (a trece mai departe); *переходить – перейти от слов к делу* (a trece de la vorbe la fapte); *переходить – перейти в руки другого* (a ajunge pe mâinile altcuiva); iar în vocabularul specializat apare la nivel religios: *переходить – перейти в католичество* (a se converti la catolicism); juridic: *переходить – перейти к кому-либо по наследству от кого-либо* (a trece în posesia cuiva prin moștenire) ori economic: *переходить – перейти к рыночной экономике* (a trece[5] la economia de piață).

7. Verbele *подходить – подойти*, urmate de prepoziția *к* și cazul Dativ, indică apropierea în spațiu de un obiect sau o persoană, respectiv de un moment în timp: *подходить – подойти к витрине* (a se apropia de vitrină); *подходить – подойти к прохожему* (a se apropia de trecător); *подходить – подойти к завершению дипломной работы* (a se apropia de finalizarea lucrării de licență), iar la figurat arată potrivirea: *Этот полосатый галстук подходит к твоему костюму.* (Această cravată cu dungi se potrivește cu costumul tău.) sau, într-un anumit domeniu specializat, abordarea: *подходить – подойти к такому вопросу* (a aborda o atare problemă – economică, ecologică, socială, juridică etc.) ori compatibilitatea: *Эта группа крови подходит всем пациентам.* (Această grupă sangvină este compatibilă cu toți pacienții.).

8. Perechea *отдходить – отойти* este formată din antonimele verbelor de mai sus, așadar arată îndepărtarea: *отходить – отойти от края платформы* (a se îndepărta de marginea peronului), iar la figurat marchează separarea: *От творога отошла сыворотка.* (Din brânză s-a scurs zerul.) sau distanțarea de un principiu, mod de a acționa: *отходить – отойти от поведенческих шаблонов* (a se desprinde de tiparele comportamentale). Totodată,

[5] Sintagma substantivală, *переход к рыночной экономике*, se poate traduce fie *trecerea la economia de piață*, fie elevat ca registru – ***tranziția*** *la economia de piață*.

cu același verb se face referire la scăderea importanței unui aspect: *отходить – отойти на второй план* (a trece pe un plan secundar).

9. Verbele *приходить – прийти* denotă sosirea atât în sens propriu: *приходить – прийти домой с работы* (a veni acasă de la serviciu), cât și figurat: *пришло время* (a sosit timpul), *приходить – прийти в себя* (a-și veni în fire); *Мне в голову пришла идея.* (Mi-a venit o idee.); *приходить – прийти к выводу* (a ajunge la o concluzie), iar specializat se regăsesc în domeniul medical: *приходить – прийти в сознание* (a-și recăpăta cunoștința) și istoric: *приходить – прийти к власти* (a veni la putere).

10. Antonimul perechii verbale de mai sus este compus din *уходить – уйти*, care desemnează plecarea: *уходить – уйти из дома* (a pleca de acasă) sau, la figurat, abandonul: *Он ушёл из политики.* (A plecat din politică / a abandonat acest domeniu.); *Отец давно ушёл от нас.* (Tata ne-a părăsit demult.) ori, dimpotrivă, implicarea profundă: *Весь целиком ушёл в работу*.[6] (S-a cufundat complet în muncă.). De asemenea, aceste verbe se folosesc și pentru a semnifica încadrarea în trecut: *уходить – уйти в прошлое* (a se duce în trecut, a se pierde), dispariția: *счастье ушло* (s-a dus fericirea) și chiar moartea: *уходить – уйти из жизни* (a muri). La nivel semantic, aici se încadrează și expresia *уходить – уйти в себя* (a se închide în el însuși, a deveni introvertit). În vocabularul specializat întâlnim cele două verbe în sfera maritimă: *уходить – уйти на дно* (a se duce la fund, a se scufunda), dar și în cea social-politică: *уходить – уйти в отставку* (a-și da demisia).

11. Cât privește binomul *проходить – пройти*, la propriu el arată trecerea printr-un spațiu: *проходить – пройти через лес* (a trece prin pădure); parcurgerea unei distanțe într-un anumit interval de timp: *проходить – пройти 20 км за полдня* (a parcurge 20 de km într-o jumătate de zi); *проходить – пройти весь материал* (a parcurge întreg materialul), la figurat evidențiază încheierea unui fenomen: *Дождь прошёл.* (Ploaia a trecut.); *Головная боль прошла.* (Durerea de cap a trecut.) sau desfășurarea unuia: *Как прошло сегодняшнее собеседование?* (Cum a decurs interviul de astăzi?), iar dintre contextele specializate în care aceste verbe apar le putem aminti pe cel medical: *проходить – пройти медосмотр* (a trece printr-un control medical); economic: *проходить – пройти таможенный досмотр* (a trece de controlul vamal) și social-politic: *В этом году выборы проходили при низкой явке избирателей.* (Anul acesta alegerile s-au desfășurat cu o prezență scăzută la vot.).

Apoi, pentru *носить – нести* le avem, ca verbe relevante atât în sensul lor propriu, cât și figurat și, mai ales, la nivel specializat, pe *вносить – внести*, *приносить – принести* și, respectiv, *уносить – унести*.

12. Verbele *вносить – внести* au ca sens de bază „a introduce”: *внести цветы в комнату* (a băga florile în cameră) sau *вносить – внести имя в список* (a introduce un nume într-o listă), la figurat apar cu sensul de „a aduce”, „a conferi”: *вносить – внести оживление* (a înviora) sau „a avea un aport”: *вносить – внести свой существенный вклад* (a aduce o contribuție substanțială), iar la nivel specializat le regăsim în domeniul economic: *вносить – внести плату за* (a face o plată pentru) ori juridic: *вносить – внести изменения в закон* (a aduce amendamente unei legi).

[6] Acest exemplu apare în original în romanul *Viață și destin* al lui Vasili Grossman (vezi Гроссман, Василий, *Жизнь и судьба*, Куйбышев, Куйбышевское книжное издательство, 1990, с. 486).

13. Perechea *приносить – принести* are sensul propriu de „a aduce” un element concret: *приносить – принести торт* (a aduce un tort), iar figurat ilustrează venirea pe lume: *приносить – принести дочку* (a naște o fată, însă este folosit colocvial și învechit ca sens) sau producerea unui anumit efect: *приносить – принести пользу* (a aduce un folos / beneficiu), din care derivă și utilizarea sa în domeniul economic: *приносить – принести прибыль* (a aduce profit) și *приносить – принести убытки* (a provoca pierderi).

14. Verbele *уносить – унести* apar cu sensul propriu de „a duce”, fiind antonimul perechii anterioare de verbe: *уносить – унести книгу* (a duce, a lua cartea) sau *Шторм унёс сети в море*. (Furtuna a dus năvoadele în mare.), la figurat se regăsesc cu semnificația de „a purta cu sine”: *уносить – унести с собой мысль* (a duce cu sine gândul), respectiv „a ucide”: *Буря унесла его жизнь*. (Furtuna i-a luat / curmat viața.), iar în lexicul specializat se utilizează deseori în legătură cu diverse actele sau formulare: *Ваши документы уже унесли на регистрацию.* (Documentele dumneavoastră au fost duse deja la registratură.)

De la *возить – везти* prezintă interes în mod deosebit verbele prefixate *ввозить – ввезти*, *вывозить – вывезти* și *перевозить – перевезти*.

15. Perechea *ввозить – ввезти* are sensul de „a duce în interior, cu un mjloc de transport”: *ввозить – ввезти дрова во двор* (a căra lemnele în curte), iar în lexicul de specialitate înseamnă „a introduce / aduce în țară” și are ca sinonimă noțiunea împrumutată *импортировать* (a importa): *ввозить – ввезти такого рода товары в страну* (a importa / a introduce în țară acest gen de marfă / acest tip de produse).

16. Verbele *вывозить – вывезти* sunt antonimele celor de mai sus și fac referire la scoaterea dintr-un spațiu a unor elemente concrete, folosind un mijloc de transport: *вывозить – вывезти мусор* (a duce, a transporta gunoiul); *вывозить – вывезти фрукты на рынок* (a duce fructele la piață), la figurat denotă ieșirea dintr-o situație neplăcută: *Она нас и вывезет.* (Ea o să ne scoată din asta., însă este folosit colocvial), iar specializat se utilizează în contexte ca: *ввозить – ввезти такого рода товары из страны* (a exporta acest gen de marfă / acest tip de produse), avându-l drept sinonim pe *экспортировать* (a exporta).

17. Perechea *перевозить – перевезти* are sensul de a transporta dintr-un loc în altul sau trecând printr-un loc și apare cu precădere în sfera comercială, de exemplu: *перевозить – перевезти по морю* (a transporta pe mare).

De la verbele *водить – вести*, prin prefixare se obțin: *доводить – довести*, *переводить – перевести*, *подводить – подвести*, *приводить – привести* și *проводить – провести*.

18. Verbele *доводить – довести*, urmate de prepoziția *до* și cazul Genitiv, implică depasarea până într-un punct bine determinat: *доводить – довести кого-либо до дома* (a duce, a conduce pe cineva până acasă), la figurat indică atingerea unei limite: *доводить – довести до безумия* (a duce la nebunie) sau îndeplinirea unui obiectiv: *доводить – довести до совершенства* (a perfecționa), iar specializat se întrebuințează, de exemplu, ca parte componentă din locuțiunea: *довести до сведения* (a aduce la cunoștință, a înștiința), pentru a marca tot punctul finit, faptul că informația ajunge la destinatar.

19. Perechea *переводить – перевести* indică deplasarea în spațiu: *переводить – перевести под руки* (a duce sprijinind de braț), relocarea: *переводить – перевести жителей в другой город* (a-i strămuta, reloca pe locuitori în alt oraș), la figurat apare cu scopul de a indica schimbarea direcției: *переводить – перевести взор* (a-și muta privirea); *переводить*

– *перевести разговор* (a schimba subiectul discuției) sau transferul de informație: *переводить – перевести литературное произведение* (a traduce o operă literară), respectiv, specializat: *переводить – перевести деньги* (a transfera bani).

20. Verbele *подводить – подвести* indică, în sensul lor de bază, apropierea ghidată: *подводить – подвести к памятнику* (a duce, a conduce mai aproape de monument), cu sens figurat apar în îmbinări fixe de cuvinte: *подводить – подвести итог* (a trage o concluzie); *подводить – подвести черту под* (a trage linie, a încheia un aspect[7]), iar în vocabularul de specialitate le putem întâlni în domeniul maritim: *подводить – подвести судно к причалу* (a duce nava la debarcader), juridic: *подводить – подвести мошенников под статью кодекса* (a-i trage la răspundere pe escroci conform articolului... din codul...) ori economic: *подводить – подвести счёт деньгам* (a calcula banii, a face totalul).

21. Perechea *приводить – привести* înseamnă a aduce pe cineva undeva: *приводить – привести кого-либо домой* (a aduce pe cineva acasă), la figurat se folosește cu sensul de a duce undeva: *Эта дорога приводит к реке.* (Acest drum duce la râu.) sau într-o anumită stare: *приводить – привести в отчаяние* (a duce la disperare) ori punct: *приводить – привести в движение* (a pune în mișcare). De asemenea apare în îmbinări fixe de cuvinte, pentru a indica argumentarea practică: *приводить – привести пример* (a da un exemplu) și, nu în ultimul rând, pentru a marca rezultatul sau consecințele unui demers, cu precădere în lexicul de specialitate din domeniul religios: *приводить – привести к гибели* (a duce la pierzanie) ori social: *приводить – привести к глубоким преобразованиям* (a duce la schimbări / transformări radicale).

22. Ultimele verbe pe care le analizăm și ilustrăm sunt *проводить – провести*, al căror sens variază mult, în funcție de contextul în care sunt integrate, ele apărând în sintagme cum sunt: *проводить – провести свободное время / выходные / каникулы / отпуск* (a-și petrece timpul liber / zilele libere / vacanța / concediul), iar în vocabularul specializat se regăsesc în situații de tipul: *проводить – провести противоречивые беседы* (a purta discuții în contradictoriu); *проводить – провести курс / линию* (a urma o direcție); *проводить – провести политику* (a duce o politică); *проводить – провести опрос / перепись* (a face un sondaj / recensământ). De asemenea, cu particula *-ся/-сь* arată desfășurarea unui eveniment: *проводится предвыборная агитация* (se desfășoară campania electorală).

În încheiere, putem spune că exemplele oferite sunt cele care probează cel mai bine importanța studierii și asimilării verbelor de mișcare, întrucât ele au o aplicabilitate largă, într-o varietate de domenii. De la nivelul lor uzual și până la contextele specializate, verbele de mișcare neprefixate și prefixate ne ajută sau ne împiedică (în funcție de gradul în care le stăpânim și dexteritatea cu care le încorporăm în discursul scris sau oral) să comunicăm pe multiple paliere lingvistice, astfel transformându-se dintr-o problemă de gramatică într-una care ține în egală măsură de terminologie și teoria traducerii, odată ce ne desprindem de sensurile lor de bază și pătrundem în profunzimea și complexitatea aspectelor pe care le implică latura lor figurată, dar și cea specializată.

BIBLIOGRAPHY

[7] O expresie sinonimă ca sens este aceea de *ставить – поставить точку* (a pune punct).

În limba rusă:
Богомолов, А.Н., Петанова, А.Ю., *Приходите!... приезжаите!...прилетайте!...*, 2-е издание, Санкт-Петербург, Издательство Златоуст, 2008
Кривоносов, А.Д., Редькина, Т.Ю., *Знаю и люблю русские глаголы*, Санкт-Петербург, Издательство Златоуст, 2018
În limba română:
Chivescu, Romeo, Ivanov, Andrei, Wolf, Sigfried, *Dicționar rus-român de structuri verbale*, București, Editura Albatros, 1983
Ivanov, Andrei, *Verbele de mișcare în limba rusă*, București, Editura Universității din București, 2000
Moraru, Mihaela, Boboc, Teodora, *Limba Rusă pentru Noi*, București, Editura Universității din București, 2018